

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-19-01/2012

P/12/179

Tekst ujednolicony

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/179 – Organizacja i funkcjonowanie wyścigów konnych ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Justyna Goszcz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84271 z 9 października 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Totalizator Sportowy Spółka z o.o. (zwany dalej Totalizatorem)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Szpil, Prezes Zarządu (dowód: akta kontroli str. 6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność Totalizatora w zakresie organizacji wyścigów konnych oraz wywiązywania się z postanowień umowy dzierżawy nieruchomości toru wyścigów konnych na Służewcu³ zawartej 14 maja 2008 r. z Polskim Klubem Wyścigów Konnych (dalej PKWK). Formułując powyższą ocenę NIK wzięła pod uwagę sytuację, jaką zastał Totalizator w chwili podpisywania umowy dzierżawy, w tym zły stan większości obiektów zlokalizowanych na tym terenie.

NIK ocenia negatywnie skuteczność działań podejmowanych w okresie objętym kontrolą przez Totalizator w celu zapewnienia opłacalności działalności prowadzonej na tym terenie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W badanym okresie Totalizator wywiązywał się z zobowiązań zawartych w umowie dzierżawy dotyczących urządzania wyścigów konnych, w tym: zorganizowania określonej liczby dni wyścigowych oraz uiszczania czynszu za nieruchomości dzierżawione od PKWK. Podejmował również działania na rzecz poprawy stanu technicznego obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie toru wyścigów konnych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- niezapewnienia spełniania przez tor wyścigów konnych na Służewcu wymogu dotyczącego posiadania przez tor I kategorii (na którym mogą być organizowane goniłwy międzynarodowe) zadaszonych trybun o odpowiedniej pojemności;
- niepoddania w badanym okresie, a w szczególności w latach 2009–2010, części obiektów, zlokalizowanych na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych na Służewcu, wymaganym okresowym kontrolom oceny ich stanu

¹ Kontrolą objęto okres 2009–2012 (do 17 grudnia).

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej zwanej „umową dzierżawy”.

technicznego oraz niewykonania w części przypadków zaleceń pokontrolnych.

Negatywna ocena działań na rzecz zapewnienia opłacalności prowadzonej działalności na terenie toru wyścigów konnych na Służewcu spowodowana jest ponoszeniem przez Totalizator coraz większych strat w tej dziedzinie i brakiem skutecznych działań w celu poprawy tych wyników. Na taki stan rzeczy miały wpływ również okoliczności niezależne od Totalizatora, które utrudniały wdrożenie planowanych do realizacji działań określonych w przyjętych strategiach. Jednak, w ocenie NIK, Totalizator nie wykorzystał w tym okresie wszystkich możliwości poprawy efektywności wykorzystania dzierżawionych nieruchomości oraz pozyskania dofinansowania na realizację planowanych, kosztochłonnych remontów lub rewitalizacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Urządzenie wyścigów konnych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Totalizator wywiązywał się z postanowień umowy dzierżawy, urządzając w badanym okresie wyścigi konne na torze wyścigów konnych na Służewcu w Warszawie w wymiarze nie mniejszym niż określony w tej umowie. Liczba zorganizowanych dni wyścigowych kształtowała się w przedziale od 56 do 66 (w 2009 r. – 62; w 2010 r. – 65; w 2011 r. – 66 i w 2012 r. – 56). Liczba przeprowadzonych w tym okresie gonitw wynosiła w poszczególnych latach od 481 do 528 (w 2009 r. – 501; w 2010 r. – 507; w 2011 r. – 528 i w 2012 r. – 481).

(dowód: akta kontroli str. 249, 432)

Dominowały gonitwy dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej (1 969 gonitw, co stanowiło ok. 97,6% ogółu gonitw zorganizowanych w badanym okresie). Od 2010 r. Totalizator organizował również gonitwy dla klusaków, których liczba w badanym okresie systematycznie rosła (jedna w 2010 r.; 17 w 2011 r. i 30 w 2012 r.). Ogółem w badanym okresie zorganizował 48 tego rodzaju gonitw. Około 90,2%, zorganizowanych gonitw stanowiły gonitwy krajowe (1 819). Systematycznie rosła liczba organizowanych gonitw międzynarodowych z 38 w 2009 r. do 65 w 2012 r. (ogółem zorganizowano w badanym okresie 198 takich gonitw).

(dowód: akta kontroli str. 249)

Organizacją i urządzeniem wyścigów konnych na terenie Służewca zajmowała się komórka organizacyjna Totalizatora pn. Oddział Wyścigi Konne Warszawa-Służewiec (zwana dalej Oddziałem). Szczegółowe zadania Oddziału określone zostały w kolejnych Regulaminach Organizacyjnych tej jednostki⁴.

(dowód: akta kontroli str. 34-65)

1.2. Na prowadzenie działalności w zakresie organizowania wyścigów konnych Totalizator uzyskał 27 maja 2008 r. wpis do rejestru organizatorów wyścigów konnych – stosownie do postanowień art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 2001 r. o wyścigach konnych⁵.

(dowód: akta kontroli str. 413-414)

⁴ Regulamin organizacyjny Oddziału zatwierdzony uchwałą Zarządu Totalizatora Nr 243/V/2008 z 29 maja 2008 r., zmieniony uchwałą Zarządu Totalizatora Nr 461XII/2009 z 30 grudnia 2009 r.

⁵ Dz.U. Nr 11, poz. 86 ze zm.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o wyścigach konnych⁶, gonitwy przeprowadzane były przez Totalizator w badanym okresie wg planu rocznego zatwierdzonego przez Prezesa PKWK (1 941 gonitw) lub na podstawie zgody Prezesa PKWK na przeprowadzenie gonitw dodatkowych (76 gonitw).

(dowód: akta kontroli str. 69-127, 137-162, 182-205, 215-239, 249)

1.3. Działalność w zakresie organizowania wyścigów konnych może wykonywać podmiot, który m.in. posiada tor wyścigowy spełniający wymagane warunki techniczne (art. 16 ust. 3 ustawy o wyścigach konnych). Do przeprowadzania wszystkiego rodzaju gonitw wymagane było dysponowanie przez Totalizator torem wyścigowym kategorii I – zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla toru wyścigowego⁷ oraz § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 września 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla toru wyścigowego.⁸

Tor wyścigów konnych na Służewcu w Warszawie, na którym Totalizator urządzał gonitwy, posiadał niezbędne wyposażenie techniczne i infrastrukturę (wyłączając zdadne do użytkowania trybuny dla publiczności o odpowiedniej pojemności) wymaganą dla toru kategorii I określoną w załącznikach Nr 1 do ww. rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład wyposażenia technicznego wchodziły m.in.: maszyna startowa, fotokomórka, celownik, rejestracja audio-video, „kanał” (forma ogrodzenia na bieżni) i żywoplot wzdłuż długości bieżni oraz penetrometr do badania stanu bieżni wyścigowej.

(dowód: akta kontroli str. 262-266, 409-410, 753-756)

1.4. Totalizator wywiązywał się z obowiązku dotyczącego ustalania i wypłaty nagród uczestnikom gonitw, stosując się do zasad określonych w § 52 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2001 r. w sprawie ustalenia regulaminu wyścigów konnych⁹.

(dowód: akta kontroli str. 249-250, 356, 360, 363, 370, 372, 374, 431-432)

Totalizator ustanowił zabezpieczenie na poczet ewentualnych roszczeń dotyczących ustalonej puli nagród na zasadach określonych umową dzierżawy.

(dowód: akta kontroli str. 272-277, 432)

1.5. Działalność Totalizatora dotycząca regulowania zobowiązań wynikających z urządzania wyścigów, w tym wypłaty nagród, nie była w badanym okresie przedmiotem skarg ze strony uczestników gonitw.

(dowód: akta kontroli str. 403-408)

W wyniku badania przebiegu wypłat nagród za gonitwy rozegrane w pięciu wybranych do kontroli dniach wyścigowych¹⁰ stwierdzono, że nagrody te zostały (poza jednym przypadkiem) wypłacone przez Oddział w terminie określonym w § 52 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ustalenia regulaminu wyścigów konnych.

(dowód: akta kontroli str. 382-402)

⁶ Dz.U. Nr 11, poz. 86 ze zm.

⁷ Dz.U. Nr 269, poz. 2675 – uchylone z dniem 19 października 2011 r.

⁸ Dz.U. Nr 210, poz. 1254 – weszło w życie z dniem 19 października 2011 r.

⁹ Dz.U. Nr 90, poz. 1006 ze zm.

¹⁰ Kontrolą objęto nagrody wypłacane w wyniku gonitw przeprowadzonych: 3 października 2009 r., 1 maja 2010 r., 7 sierpnia 2011 r., 28 kwietnia i 15 września 2012 r.

Totalizator nie wypłacił wszystkich przyznanych nagród. Saldo zobowiązań Totalizatora z tego tytułu, według stanu na koniec poszczególnych lat, wyniosło: w 2009 r. – 63,7 tys. zł, w 2010 r. – 70,7 tys. zł, w 2011 r. – 32,9 tys. zł oraz w 2012 r. (stan na dzień 17 grudnia) – 46,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 359,380)

Kierownik Działu Finansów w Oddziale wyjaśniła, że saldo każdego roku nie przekracza 1% wysokości puli nagród przypadającej na dany rok i wynika jedynie z faktu niezgłoszenia się osób nagrodzonych po wypłatę należnych sum. Na stronach TWKS¹¹ dostępne są na stałe oświadczenia potrzebne do dokonania wypłaty i rozliczeń podatkowych. Pomimo to niektórzy właściciele nie podają tych danych. Oddział kierował pisma i kontaktował się telefonicznie z tymi osobami. Nagrody wyścigowe niepodjęte w ciągu dwóch lat nie są wypłacane, zgodnie z § 52 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ustalenia regulaminu wyścigów konnych.

(dowód: akta kontroli str. 359-360, 379)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z załącznikiem Nr 1 do kolejnych rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla toru wyścigowego, w skład infrastruktury wymaganej dla toru wyścigowego I kategorii powinna wchodzić trybuna dla publiczności:

- na ok. 2 000 zadaszonych miejsc (rozporządzenie z dnia 7 grudnia 2004 r.);
- na minimum 2 000 zadaszonych miejsc lub o powierzchni zadaszonych minimum 2 000 m² (rozporządzenie z dnia 6 września 2011 r.).

Tor wyścigowy, na którym Totalizator organizował m.in. międzynarodowe gonitwy galopem, nie spełniał tych warunków. Posiadał zdatną do użytkowania jedną trybunę o pojemności na ok. 1 000 miejsc z dachem o powierzchni ok. 1 000 m². Na niespełnianie przez tor służewiecki ww. wymogu stawianego torom wyścigowym kategorii I wskazali kontrolerzy z PKWK przeprowadzający kontrolę w Totalizatorze w protokole kontroli z 15 lutego 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 71-239,249, 262-268, 566)

Należy dodać, że Totalizator w skierowanym do Prezesa PKWK wniosku o wpis do rejestru organizatorów (z 14 maja 2008 r.) podał m.in., że dysponuje torem wyścigowym kategorii I z krytą trybuną dla publiczności na 2 000 miejsc.

(dowód: akta kontroli str. 409-410)

W złożonych wyjaśnieniach Członek Zarządu Totalizatorai¹² stwierdził m.in., że w trakcie rozmów negocjacyjnych przed podpisaniem umowy dotyczącej dzierżawy toru, Prezes PKWK zapewniał przedstawicieli Totalizatora, że przedmiot dzierżawy spełnia wymagania do prowadzenia działalności, której Totalizator ma się podjąć na podstawie negocjowanej umowy, w tym możliwa jest organizacja na torze służewieckim gonitw płaskich i gonitw zarówno krajowych, jak i międzynarodowych. W skład przedmiotu dzierżawy weszły m.in. Trybuna Główna (I) i Trybuna II. Z tego względu we wniosku o wpis do rejestru organizatorów wyścigów konnych złożonym natychmiast po podpisaniu umowy dzierżawy wystąpiono o rejestrację Toru kategorii I. PKWK, podmiot najlepiej zorientowany

¹¹ Tor wyścigów konnych Służewiec.

¹² Do którego zadań zgodnie z uchwałą Nr 175/V/2012 Zarządu Totalizatora z 23 maja 2012 r. należało sprawowanie nadzoru na pracą Oddziału.

w owym czasie w stanie faktycznym obiektów znajdujących się na terenie toru wyścigowego, dokonał takiego wpisu w swoim rejestrze. Trybuna II jest w trakcie remontu, w związku z czym Oddział zapewnia dodatkowo namiot na około 250 osób, a w trakcie dużych imprez wyścigowych trybunę mobilną na około 650 osób.

(dowód: akta kontroli str. 278-280, 289, 303)

Odnosząc się do tych wyjaśnień należy zaznaczyć, że Trybuna II (podobnie jak Trybuna III) jeszcze przed wydzierżawieniem obiektów toru przez Totalizator nie była użytkowana, z uwagi na zły stan techniczny tego obiektu. Ponadto wg wyjaśnień Dyrektora Oddziału dostawiane trybuny mobilne, z których czasami korzystał Totalizator, nie miały zadaszenia.

(dowód: akta kontroli str. 251, 358, 824)

2. Oddział nie egzekwował wywiązywania się przez właścicieli koni z obowiązku określonego w § 38 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ustalenia regulaminu wyścigów konnych, dotyczącego dokonywania opłaty za zapis konia do gonitwy jednocześnie ze zgłoszeniem tego zapisu. Należności Totalizatora z tytułu nieuregulowanych opłat kształtowały się w badanym okresie następująco: w 2009 r. – 8,0 tys. zł; w 2010 r. – 21,2 tys. zł; w 2011 r. – 3,0 tys. zł i w 2012 r. – 15,7 tys. zł (stan na 17 grudnia).

Sytuacja ta wynikała z uregulowań przyjętych w regulaminach organizatora w sprawie wyścigów konnych opracowywanych przez Oddział co roku na kolejny sezon wyścigowy. Przewidywały one, że opłata za zapis konia do gonitwy jest kredytowana przez organizatora wyścigów na okres od dnia zapisu konia do gonitwy do 21 dni po rozegraniu gonitwy, do której koń został zapisany, z wyjątkiem gonitw z wczesnymi zapisami. W regulaminie wyścigów konnych z 27 sierpnia 2012 r., który miał obowiązywać do końca sezonu wyścigów konnych w 2012 r., dokonano zmiany, wprowadzając m.in. zapis przewidujący, że jeżeli w ciągu 31 dni od dnia zapisu konia do gonitwy, należność za ten zapis nie zostanie uregulowana lub potrącona z należnych właścicielowi konia nagród lub premii, wówczas opłata za każdy następny zapis musi być wniesiona gotówką w dniu dokonania zapisu, tj. bez odroczonego terminu zapłaty.

(dowód: akta kontroli str. 130-131, 165-166, 316-317, 359-360, 381)

Kierownik Działu Finansów w Oddziale wyjaśniła m.in., że fakt zgłoszenia konia nie rozpoczyna się wniesieniem opłaty, tylko złożeniem dokumentu potwierdzającego chęć zgłoszenia konia do gonitwy, którego nie można odrzucić z powodu braku wpłaty. Dlatego w regulaminie organizatora wyścigów wprowadzono zapis o możliwości rozliczenia tej należności z nagrodą. Taki zapis w regulaminie został wprowadzony, ponieważ zastano taki zwyczaj postępowania i Totalizator nie mógł wyegzekwować dokonywania wpłat przed rozpoczęciem dnia wyścigowego. Przy tak rygorystycznym stosowaniu przepisów wiele gonitw nie doszłoby do skutku. Od najbliższego sezonu Totalizator stara się wdrożyć bardziej rygorystyczne zasady pobierania opłat za zapisy, zgodne z zapisem rozporządzenia. Kwoty te dotyczą należności wielu osób, z których dla większości może zostać potrącona przy wypłacie nagrody, a pozostałe stanowią tak niskie kwoty, że ich windykacja jest nieuzasadniona ekonomicznie.

(dowód: akta kontroli str. 359-360)

W odniesieniu do tych wyjaśnień należy zaznaczyć, że zgodnie z § 39 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ustalenia regulaminu wyścigów konnych, zapis konia do gonitwy jest nieważny, jeżeli nie odpowiada warunkom określonym w § 38 tego rozporządzenia, w którym to przepisie zobowiązano właścicieli koni do wniesienia przedmiotowej opłaty jednocześnie ze zgłoszeniem zapisu konia do gonitwy.

W wyniku kontroli terminowości dokonywania wypłaty nagród po gonitwach zorganizowanych w pięciu wybranych dniach wyścigowych stwierdzono, że w jednym przypadku nagroda pieniężna została wypłacona właścicielowi konia po terminie wskazanym w § 52 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ustalenia regulaminu wyścigów konnych, zgodnie z którym nagrody te powinny być wypłacone w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia wyników gonitwy, z wyjątkiem nagród za konie, które zostały poddane próbie dopingowej; późniejszy termin wypłaty nagród wymaga zgody uprawnionego do nagrody. W opisanym przypadku wypłata nagroda (w kwocie 2 710 zł) na rzecz właściciela konia została dokonana przez Oddział 28 maja 2012 r., tj. po upływie 30 dni od daty przeprowadzenia gonitwy i ogłoszenia jej wyników (28 kwietnia 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 382-392)

Przyczyną tej sytuacji wg wyjaśnień Kierownik Działu Finansów w Oddziale był fakt, że właścicielka konia dopiero 23 maja 2012 r. złożyła oświadczenie umożliwiające dokonanie przelewu.

(dowód: akta kontroli str. 359)

Odnosząc się do tych wyjaśnień należy zaznaczyć, że nie tłumaczą one zwłoki w wypłacie tej nagrody w okresie po 23 maja 2012 r.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości¹³ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Utrzymanie i wykorzystanie nieruchomości, na których zlokalizowany jest tor wyścigów konnych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych na Służewcu wydzierżawionym przez Totalizator od PKWK (o łącznej powierzchni 138,15 ha) zlokalizowane są następujące główne obiekty:

- w części wschodniej – tor wyścigowy główny z trybunami, wieża sędziowska, budynek biurowy i budynki stajenne i mieszkalne,
- w części zachodniej – tor treningowy, budynki stajenne i mieszkalne oraz budynek hotelowy.

(dowód: akta kontroli str. 416-546, 251-252)

Zgodnie z decyzją konserwatora zabytków miasta st. Warszawy nr 1380 z 7 czerwca 1989 r. zespół torów wyścigów konnych wraz z architekturą i zielenią, wybudowany w latach 1925–39, został wpisany do rejestru zabytków m.st. Warszawy.

(dowód: akta kontroli str. 546-551)

Warunki korzystania z nieruchomości oraz organizacji wyścigów na tym terenie przez Totalizator określone zostały w umowie dzierżawy (której postanowienia nie były do czasu zakończenia niniejszej kontroli NIK zmieniane) oraz w czterech porozumieniach zawartych w latach 2008–2012 przez Totalizator z PKWK.

(dowód: akta kontroli str. 516-537)

2.2. Totalizator należycie wywiązywał się w badanym okresie z postanowień umowy dzierżawy dotyczących zapłaty czynszu dzierżawnego na rzecz PKWK oraz ponoszenia wszelkich innych finansowych obciążeń związanych z dzierżawieniem

¹³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

nieruchomości toru wyścigów konnych. Rozliczenia z tego tytułu dokonywane były przez Totalizator terminowo i w odpowiednich wysokościach.

(dowód: akta kontroli str. 871, 1599)

2.3. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁴, obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej. Zgodnie z art. 5 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami¹⁵, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza, polega m.in. na zapewnieniu warunków: zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości.

W wyniku przeprowadzonych 18 i 19 października 2012 r. oględzin wybranych obiektów położonych na terenie ww. nieruchomości, a w szczególności obiektów składających się na infrastrukturę toru wyścigów konnych stwierdzono, że były one wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem. Trybuny II i III nie były użytkowane. Poszczególne obiekty znajdowały się w zróżnicowanym stanie technicznym. W bardzo dobrym stanie technicznym był wyremontowany w 2011 r. „Kompleks Siodlarnia” (w skład którego wchodzi: Siodlarnia, klubokawiarnia, budynek biurowy, kasa). W dobrym stanie był tor wyścigowy główny. W gorszym (ale zadawalającym) stanie technicznym były m.in. następujące obiekty:

- Trybuna główna (I) – na zewnętrznej ścianie trybuny występowały ubytki tynku, płytek, rysy, złuszczone farba, pęknięcie w ścianie budynku z przesunięciem, w środku i na stolarcie okiennej (stalowej) ślady korozji, ubytki w oszkleniu, ubytki tynku i złuszczenia farby na klatkach schodowych;
- budynek biurowy z numeratorem i łącznik pomiędzy tarasem Trybuny głównej i budynkiem biurowym – stwierdzono rysy, uszkodzenia tynku w pomieszczeniu, w którym znajduje się numerator i uszkodzenia betonu na tarasie zewnętrznym);
- budynek Totalizatora – na zewnętrznej elewacji występowały ubytki tynku;
- Wieża sędziowska (bomba) – stwierdzono występowanie zacieków, pleśni, zardzewiałych elementów metalowych w środku budynku.
- Szpital dla koni – zawilgocenia i pleśń na zewnętrznej elewacji (w środku dobry stan techniczny).
- Trybuna mała dżokejska – złuszczenia na elewacji, wewnątrz zawilgocenia, złuszczone farba.

W złym stanie technicznym były m.in. budynki stajni oraz budynki zespołu stajenno-mieszkalnego – dziurawe i przeciekające dachy (pokryte eternitem), odpadające, zawilgocone tynki, wewnątrz brudne ściany, zły stan urządzeń sanitarnych. Natomiast w bardzo złym stanie technicznym znajdowały się nieużytkowane obiekty Trybuny II i III, przy czym wszystkie te obiekty były w złym stanie technicznym jeszcze przed ich wydzierżawieniem przez Totalizator¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 251-255, 452-453, 481-491, 753-815)

¹⁴ Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

¹⁵ Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.

¹⁶ Jak wynika m.in. z informacji zamieszczonych w operatach szacunkowych sporządzonych w latach 2007–2008 na zlecenie PKWK.

2.4. Planowanie, finansowanie i rozliczanie wydatków ponoszonych przez Totalizator na remonty (finansowanych ze środków potrąconych z czynszu należnego PKWK) odbywało się zgodnie z zasadami określonymi w umowie dzierżawy. W poszczególnych latach Totalizator przedstawiał PKWK wymagane umową dzierżawy plany finansowo-rzeczowe prac remontowych wraz z harmonogramem na dany rok oraz coroczne rozliczenie kosztów wraz z zestawieniem faktur oraz występował do PKWK o wyrażenie zgody na zmianę ww. planów prac remontowych.

(dowód: akta kontroli str. 424-425, 872-927)

W latach 2009–2012 (do 31 października) Totalizator wydatkował na remonty obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych [...] ¹⁷. Ogółem po podpisaniu umowy dzierżawy, tj. w latach 2008–2012 (do 31 października), Totalizator na remonty obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych wydatkował kwotę ogółem [...] ¹⁸ (prace budowlane z wyłączeniem drobnych napraw lub prac o charakterze konserwacji). Źródłami finansowania tych wydatków były środki własne Totalizatora [...] ¹⁹ oraz środki PKWK [...] ²⁰ (potrącone z czynszu dzierżawnego).

(dowód: akta kontroli str. 259, 1599)

Główne prace remontowe sfinansowane z tych środków przez Totalizator obejmowały:

- w 2008 r. – remont Trybuny I [...] ²¹, obejmujący: odmalowanie i uzupełnienie ubytków elewacji zewnętrznej, uszczelnienie dachu, naprawę obróbek blacharskich, remont łazienek,
- w 2009 r. – remont wewnętrznej bieżni toru roboczego [...] ²², remont Trybuny dżokejskiej [...] ²³ (obejmujący m.in. uszczelnienie stropu, wymianę instalacji elektrycznej, wykonanie przyłączy teletechnicznych); różnego rodzaju remonty Trybuny I [...] ²⁴ dotyczące pomieszczeń kasowych (przeznaczonych

¹⁷ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. r 112, poz. 1198 ze zm. Dalej, uodip) w związku z art. 11 ust 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm. Dalej, uoznk) Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

¹⁸ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

¹⁹ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp.

²⁰ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²¹ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²² Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²³ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²⁴ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

do prowadzenia zakładów wzajemnych), powierzchni tarasów na I piętrze i instalacji niskoprądowej;

- w 2010 r. – przebudowę kominów i wymianę obróbek blacharskich w budynkach mieszkalnych [...] ²⁵, częściowy remont stajni gościnnej [...] ²⁶ (obejmujący m.in. wymianę instalacji elektrycznej i wodnej, tynkowanie, malowanie i odnowienie ślusarki okiennej), remont kanalizacji zewnętrznej przy Trybunie II [...] ²⁷, remont alei dojazdowej i dróg wewnętrznych [...] ²⁸,
- w 2011 r. – remont wraz z przebudową, częściową rozbiórką i odtworzeniem zespołu obiektów gospodarczo-administracyjnych tzw. „Kompleks siodlarni” [...] ²⁹, modernizację instalacji elektrycznych na klatkach schodowych oraz wymianę poziomów instalacji wody zimnej w budynkach mieszkalnych [...] ³⁰, wykonanie prac remontowych chodnika z wymianą krawężników i montażu, przepustów wodnych przy drogach wewnętrznych [...] ³¹, remont instalacji wodnej w stajni (nr 126/18), naprawa i wymiana elementów dwóch bram na tor treningowy [...] ³²,
- w 2012 r. – remont pomieszczenia łoża na drugim piętrze Trybuny I [...] ³³ (obejmujący m.in. wymianę posadzki na tarasie wzdłuż łoża oraz podłogi, odgrzybianie i malowanie ścian, wymianę instalacji elektrycznej, uzupełnienie ubytków tynku).

Na przeprowadzenie robót Totalizator uzyskał stosowne decyzje o pozwoleniu na prowadzenie robót budowlanych oraz zgody konserwatora zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 254-255)

2.5. Dla poszczególnych obiektów budowlanych znajdujących się na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych, pozostających w zarządzie Totalizatora, prowadzone były książki obiektu budowlanego zgodnie z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy

²⁵ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²⁶ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²⁷ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²⁸ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

²⁹ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

³⁰ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

³¹ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

³² Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

³³ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

Prawo budowlane, wg wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego³⁴.

(dowód: akta kontroli str. 570-572)

Totalizator wywiązywał się w latach 2011-2012 z obowiązków dotyczących poddawania obiektów budowlanych położonych na terenie toru okresowym kontrolom stanu technicznego, o których jest mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane. W 2011 r. obiekty te zostały poddane okresowej kontroli, o której jest mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane (która powinna być przeprowadzana raz na 5 lat), a w 2012 r. okresowej kontroli, o której jest mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane (która powinna być przeprowadzana co najmniej raz w roku).

(dowód: akta kontroli str. 251-252, 570-572)

2.6. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy zawieraniu przez Totalizator umów na najem lub dzierżawę pomieszczeń, obiektów oraz nieruchomości zlokalizowanych na terenie dzierzawionym od PKWK.

Zasady wynajmowania i dzierżawy określone zostały w zarządzeniu Dyrektora Oddziału z 8 grudnia 2009 r., w którym wprowadzono jednolity „Tryb postępowania przy wynajmie powierzchni i budynków na terenie Oddziału Wyścigi Konne Warszawa-Służewiec”. Zgodnie z zarządzeniem podstawowym trybem postępowania stosowanym przy wyłanianiu potencjalnych najemców było zaproszenie do składania ofert. W przypadkach ofert złożonych z inicjatywy kontrahentów, tj. bez zaproszenia ze strony Totalizatora, negocjacje prowadzone były indywidualnie.

(dowód: akta kontroli str. 933-935)

Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że w Oddziale stosowane są odrębne zasady w odniesieniu do następujących rodzajów obiektów:

- mieszkania w blokach zostały przejęte na podstawie cesji od PKWK zgodnie z umową dzierżawy i nie są one wynajmowane nowym użytkownikom,
- boksy stajenne są wynajmowane trenerom (jeżeli zgłoszą chęć wynajęcia) na podstawie umowy najmu (obecnie wynajmowanych jest około 90% boksów),
- obiekty użytkowe i pomieszczenia są wynajmowane na zasadzie organizowanych konkursów ofert (nie dotyczy to punktów kasowych wynajmowanych przez spółkę Traf),
- inny majątek (m.in. parkingi, miejsce na billboardy) wynajmowany jest na podstawie ofert najmu, na podstawie umów zawieranych na czas określony, np. podczas dni wyścigowych.

(dowód: akta kontroli str. 931-932)

Totalizator podejmował działania na rzecz odzyskania nieuregulowanych terminowo należności z tytułu dzierżawy i najmu ww. składników majątkowych. Wg stanu na 30 listopada 2012 r. w odniesieniu do należności:

- w kwocie 162,1 tys. zł rozpoczęto postępowanie windykacyjne wysyłając wezwania do zapłaty,
- w kwocie 438,1 tys. zł, uzyskano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym lub przekazano do Zespołu Radców Prawnych w celu skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

(dowód: akta kontroli str. 968-970)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku siedmiu obiektów budowlanych z 11 obiektów położonych na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych, których dokumentację objęto kontrolą stwierdzono, że w latach 2009–2010 nie były one podawane w sposób systematyczny, raz do roku, okresowym kontrolom w zakresie wskazanym w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane. Nieprawidłowości dotyczyły następujących obiektów: Trybun II, III i dżokejskiej, dwóch budynków mieszkalnych (nr 60/16 i 61/16) oraz dwóch stajen (nr 111/18 i 120/18).

Ponadto Trybuny II i III, pomimo iż są to obiekty o powierzchni dachów wynoszącej odpowiednio 3 822,5 m² i 2 119,99 m², tj. przekraczającej 1 000 m², nie były poddawane przez Totalizator w całym badanym okresie okresowej kontroli, o której jest mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo budowlane, a która w odniesieniu do takich obiektów powinna być przeprowadzana co najmniej dwa razy do roku (w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada).

(dowód: akta kontroli str. 570-572)

Prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych objętych dzierżawą oraz zapewnienie wszystkich wymaganych prawem dokumentów i działań niezbędnych do prawidłowej eksploatacji nieruchomości znajdujących się na terenie Oddziału należało do obowiązków Kierownika Działu Administracji w Oddziale, zgodnie z zakresem czynności z 7 stycznia 2010 r. Przed 2010 r. nikomu nie przypisano tych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 34-65, 573-574, 729)

Dyrektor Oddziału oraz Kierownik Działu Administracji Oddziału wyjaśnili, że Trybuny II i III nie były użytkowane minimum od 10 lat. Po przejęciu terenów toru wyścigów konnych Totalizator musiał uporządkować informacje dotyczące obiektów, wykonać aktualne plany, zebrać i uporządkować dokumentację. Kontrole obiektów zgodnie z art. 62 ustawy Prawo budowlane rozpoczęto od 2011 r. przeglądem 5 letnim/rocznym. Trybuna II nie była i nie jest użytkowana. Jej przyszłe użytkowanie jest uzależnione od podłączenia nowej sieci energetycznej, której wykonanie przez Stoen planowane jest na przyszły rok. Trybuna nie jest podpięta do sieci gazowej. Totalizator przygotowuje Trybunę II do generalnego remontu. Trybuna III nie była i nie jest użytkowana. Nie jest podpięta do sieci gazowej, brak wystarczającego zasilania energetycznego do prowadzenia jakiegokolwiek działania. W związku z porządkowaniem dokumentacji obiektów znajdujących się na terenie wyścigów konnych regularne przeglądy polegające na sprawdzaniu stanu technicznego elementów budynków, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania bloków punktów i stajni rozpoczęto w 2011 r. a przewodów wentylacyjnych od 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 727-732, 740-744, 821-825)

2. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli Totalizator nie wykonał zaleceń wydanych po kontrolach okresowych (pięcioletnich) przeprowadzonych w 2011 r. w odniesieniu do 7 z 11 budynków, których dokumentację objęto kontrolą.

Nie wykonano zaleceń sformułowanych w protokołach z kontroli okresowej (pięcioletniej) m.in. w stosunku obiektów Trybuny II i III, które dotyczyły (w obu tych przypadkach) m.in.: osuszenia i zabezpieczenia dachu oraz uzupełnienia ubytków betonu w dachu; dokonania wymiany pokrycia dachowego; uzupełnienia ubytków cegieł w ścianie, ubytków schodów zewnętrznych, tynków wewnętrznych i na elewacjach. Należy dodać, że w obu przypadkach stopień pilności naprawy oznaczono w protokołach jako I, czyli dotyczący elementów wymagających

niezwłocznej (natychmiastowej) naprawy, których niewykonanie może mieć wpływ na zdrowie i życie użytkowników.

Nie wykonano również następujących zaleceń dotyczących pięciu innych niżej wymienionych obiektów, których dokumentację skontrolowano:

- Budynek Biurowy z Numeratorem – zalecenie dotyczące wykonania uzupełnienia uszkodzonej elewacji,
- budynek mieszkalny (nr 60/16) – zalecenie dotyczące wykonania uzupełnienia uszkodzonych tynków zewnętrznych,
- budynek mieszkalny (nr 61/16) – zalecenia dotyczące osuszenia i zaizolowania fundamentów oraz dokonania wymiany stolarki okiennej na klatce schodowej,
- stajnia (nr 111/18) – zalecenia dotyczące: uzupełnienia warstwy izolacji na balkonie; usunięcia ubytków tynków zewnętrznych, dokonania wymiany stolarki okiennej, uszczelnienia pokrycia dachowego, usunięcia uszkodzeń i udrożnienia rynien,
- stajnia (nr 120/18) – zalecenia dotyczące: osuszenia i zaizolowania fundamentów, uzupełnienia izolacji balkonu, usunięcia ubytków tynków zewnętrznych, dokonania wymiany stolarki okiennej, uszczelnienia pokrycia dachowego.

(dowód: akta kontroli str. 570-572)

Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy Prawo budowlane, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu budowlanego, na których spoczywają obowiązki dotyczące napraw, są obowiązani w czasie lub bezpośrednio po przeprowadzonej kontroli, o której jest mowa w art. 62 ust. 1 ww. ustawy, usunąć stwierdzone uszkodzenia lub uzupełnić braki, które mogłyby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska, a w szczególności katastrofę budowlaną, pożar, wybuch, porażenie prądem elektrycznym albo zatrucie gazem.

Dyrektor Oddziału i Kierownik Działu Administracji Oddziału wyjaśniali m.in., że Trybuna II i III nie była i nie jest użytkowana. Wszystkie prace remontowe są wykonywane w ramach przyznaných środków budżetowych. Naprawa obiektów znajdujących się pod nadzorem Konserwatora Zabytków wymaga wykonania projektów, procedury uzgodnień z Konserwatorem oraz uzyskania pozwolenia na budowę. Oddział może wykonać prace remontowe tylko do wysokości środków przewidzianych w planie przychodów i kosztów na dany rok obrotowy, bądź kwot wyznaczonych w danym roku limitem odliczeń od czynszu płaconego do PKWK. W 2012 r. cały limit odliczeń z tego tytułu został wykorzystany na remont Siodlarni, a środki przewidziane w planie pozwoliły zabezpieczyć jedynie koszty usuwania bieżących awarii. Wszystkie prace związane z modernizacją obiektów na Służewcu są realizowane przez Totalizator zgodnie z planem inwestycji, którego wykorzystanie każdorazowo wymaga zgody Rady Nadzorczej i pozostałych organów właścicielskich. Inwestycje są prowadzone przez Dział Realizacji Projektów, ponieważ Oddział nie posiada pracowników posiadających stosowne kwalifikacje do prowadzenia i nadzorowania robót budowlano-remontowych.

(dowód: akta kontroli str. 727-732, 742-744, 821-824)

3. We wszystkich 11 poddanych kontroli książkach obiektów (dotyczących Trybuny I, II i III, Trybuny dżokejskiej, siodlarni, wieży sędziowskiej, Budynku biurowego z numeratorem, stajni (nr 120/18 i 111/18), budynków mieszkalnych (nr 60/16 i 61/16) nie wpisano osoby upoważnionej przez Totalizator od 1 lipca

2009 r. do dokonywania wpisów, pomimo iż wymóg zamieszczenia takiej informacji określono we wzorze książki obiektu budowlanego zamieszczonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 576, 590, 621, 630, 638, 662, 700, 713, 725-726)

Ponadto w książce obiektu dotyczącej Trybuny dżokejskiej nie zamieszczono informacji o przeprowadzonych w latach 2009–2010 okresowych (rocznych) kontrolach dotyczących stanu technicznego tego obiektu, jak i zapisów dotyczących informacji o protokołach z odbioru robót remontowych i modernizacyjnych przeprowadzonych w tym obiekcie (w części książki pn. „Wykaz protokołów odbioru robót remontowych i modernizacyjnych w obiekcie”).

(dowód: akta kontroli str. 254, 629-634, 826-829)

Powyższe oznacza, że przy prowadzeniu tej książki nieprzestrzegane były postanowienia § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie książki obiektu budowlanego, zgodnie z którymi wpisy do książki powinny być dokonywane w dniu zaistnienia okoliczności, dla której wymagane jest dokonanie odpowiedniego wpisu.

Kierownik Działu Administracji Oddziału wyjaśnił m.in., że po przejęciu obiektów Totalizator sprawdził, że książki obiektów nie były prowadzone. Zostały one uzupełnione o podstawowe informacje w 2009 r. Od 2010 r. wpisów dokonywały osoby z Działu Administracji i firmy dokonujące przeglądów. Po przejęciu obiektów była uzupełniana dokumentacja, gromadzone materiały. Wpisanie całej zgromadzonej dokumentacji oraz bieżącej działalności do książek obiektów wymaga czasu zwłaszcza w obiekcie posiadającym 80 budynków. Wszystkie brakujące informacje zostaną uzupełnione w najbliższym czasie.

(dowód: akta kontroli str. 725-726)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pomimo stwierdzonych nieprawidłowości pozytywnie ocenia działalność Totalizatora w badanym obszarze.

3. Działania dla zapewnienia opłacalności prowadzonej działalności

Opis stanu faktycznego

3.1. Totalizator w ramach działalności prowadzonej na terenie nieruchomości torów wyścigów konnych na Służewcu w Warszawie ponosił straty, których wysokość w badanym okresie systematycznie rosła.

Wysokość tych strat kształtowała się następująco: w 2008 r. – ok. 8,0 mln zł; w 2009 r. – ok. 13,8 mln zł; w 2010 r. – ok. 16,5 mln zł; w 2011 r. – ok. 18,2 mln zł oraz w 2012 r. (do 30 września) – 9,9 mln zł.

Straty ponoszono zarówno na organizacji wyścigów konnych, jak i pozostałej działalności prowadzonej na tym terenie i tak:

- organizacja wyścigów konnych przyniosła straty: w 2008 r. – ok. 5,3 mln zł; w 2009 r. – ok. 7,7 mln zł; w 2010 r. – ok. 10,7 mln zł; w 2011 r. – ok. 11,3 mln zł oraz w 2012 r. (do 30 września) – ok. 6,7 mln zł;
- pozostała działalność (gospodarka mieszkaniowa, wynajem boksów i innych nieruchomości) przyniosła straty: w 2008 r. – ok. 2,7 mln zł; w 2009 r. – ok. 6,1 mln zł; w 2010 r. – ok. 5,8 mln zł; w 2011 r. – ok. 6,9 mln zł oraz w 2012 r. (do 20 września) – ok. 3,2 mln zł.

Głównym składnikiem poniesionych przez Totalizator w latach 2008–2012 (do 30 września) kosztów organizacji wyścigów konnych w wysokości łącznej ok. 48,9 mln zł były koszty z tytułu wypłaconych nagród i premii w wysokości łącznej ok. 28,7 mln zł (co stanowiło 58,7% kosztów ogółem). Znaczącą pozycję stanowiły koszty z tytułu zapłaty za przekaz telewizyjny z wyścigów konnych, które w tym okresie wyniosły łącznie ok. 8,6 mln zł (co stanowiło 17,6% kosztów ogółem).

Głównymi źródłami przychodów uzyskanych z organizacji wyścigów konnych, które w ww. okresie wyniosły łącznie ok. 7,2 mln zł, były przychody z zapisów koni do gonitw – ok. 5,1 mln zł (co stanowiło 70,8% przychodów ogółem), przychody ze sprzedaży biletów wstępu – ok. 1,7 mln zł (co stanowiło 23,6% przychodów ogółem) oraz w latach 2011-2012 przychody ze sprzedaży wyników gonitw – ok. 0,4 mln zł (co stanowiło 5,6% przychodów ogółem).

(dowód: akta kontroli str. 256-258)

Członek Zarządu wyjaśnił m.in., że przedstawiony wynik operacyjny stanowi koszt obecności Totalizatora na terenie TWKS, który został ujęty w budżecie Totalizatora zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą i służy on budowie wizerunku Totalizatora jako mecenasa kultury i sportu. W kolejnych latach (2008–2012) Totalizator nie przekroczył zaplanowanego poziomu kosztów. Totalizator będzie dążył do optymalizacji wyniku Oddziału Wyścigów Konnych od poziomu 15,9 mln zł w 2013 r. do 12,1 mln zł w 2016 r. Operacyjny wynik Oddziału będzie równoważony przychodami z działalności inwestycyjnej realizowanej przy współpracy z partnerami branżowymi i inwestycyjnymi. Koszty obecności Totalizatora na terenie toru wyścigów konnych na Służewcu pozytywnie wpływają na wizerunek Totalizatora jako odpowiedzialnego i solidnego mecenasa kultury i sportu i w sposób pośredni przekładają się na zwiększenie zaufania do firmy ze strony klientów.

(dowód: akta kontroli str. 306)

Do 2010 r. Totalizator zajmował się również organizacją zakładów wzajemnych na wyniki gonitw (totalizator koński). W wyniku prowadzenia tej działalności Totalizator uzyskiwał dodatnie wyniki finansowe w następującej wysokości: ok. 1,7 mln zł w 2008 r. i 2009 r. oraz ok. 1,6 mln zł w 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 1644)

W kolejnych latach organizacją zakładów wzajemnych na wyniki gonitw zajmowała się Spółka Traf – Zakłady Wzajemne Sp. z o.o. utworzona przez Totalizator.

(dowód: akta kontroli str. 1600-1622)

Spółka Traf – Zakłady Wzajemne w latach 2011–2012 uzyskiwała ujemne wyniki finansowe na prowadzonej działalności, w tym w 2011 r. w wysokości ok. 0,8 mln zł oraz w 2012 r. (do 30 września) w wysokości ok. 0,7 mln zł. Przy porównywaniu tych wyników z wynikami uzyskiwanymi przez Totalizator w ramach działalności dotyczącej organizacji zakładów wzajemnych należy wziąć pod uwagę fakt, że Spółka Traf – Zakłady Wzajemne ponosiła koszty z tytułu zakupu od Totalizatora wyników gonitw organizowanych na Służewcu, których to kosztów nie ponosił Totalizator w okresie, w którym zajmował się tą działalnością.

(dowód: akta kontroli str. 258, 1622-1636, 1644)

Wyjaśniając przyczyny ponoszenia strat przez Spółkę Traf – Zakłady Wzajemne, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Spółki, oddelegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Spółki podał m.in., że pierwsze dwa lata działalności Spółki są okresem o charakterze inwestycyjnym, związanym przede wszystkim z rozbudową sieci sprzedaży, pozyskiwaniem nowych punktów, weryfikacji ich efektywności i podejmowania działań optymalizacyjnych. Są to

działania kosztowne, które skutkują wyższymi przychodami w dłuższym 3-4 letnim okresie. Dochodzą do tego problemy wynikające:

- ze stosunkowo długiego czasu oczekiwania na uzyskanie przez Spółkę zezwoleń niezbędnych do prowadzenia lub rozwijania przedmiotowej działalności,
- z nielegalnego zawierania zakładów na wyniki gonitw przez osoby nieuprawnione,
- z mniejszej niż zakładana w okresie powołania Spółki Traf liczby dni wyścigowych zorganizowanych na Służewcu (planowano, że w latach 2010–2011 zorganizowane zostaną odpowiednio 183 i 204 dni wyścigowe), w sytuacji gdy gonitwy rozgrywane na tym torze stanowią najważniejszą podstawę dla produktów tej Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 1645-1648)

3.2. Totalizator opracowywał kolejne strategie (programy) długookresowe określające planowane działania tej jednostki w ramach działalności gospodarczej prowadzonej na terenie wyścigów konnych na Służewcu w Warszawie, których celem miało być zapewnienie opłacalności tej działalności [...] ³⁵.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Totalizator pomimo ponoszenia coraz wyższych strat w ramach działalności prowadzonej na terenie wydzielonych od PKWK nieruchomości toru wyścigów konnych na Służewcu nie podjął w badanym okresie skutecznych działań mających na celu poprawę tych wyników.

Przyjmowane przez Zarząd Totalizatora do realizacji kolejne strategie i koncepcje określające planowane działania, które powinny być podjęte w celu zapewnienia poprawy wyników działalności, na których opracowanie wydatkowano znaczące środki finansowe, były w badanym okresie wdrażane do realizacji jedynie w ograniczonym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 256-258)

Wskazywane w wyjaśnieniach Członka Zarządu Totalizatora Grzegorza Sołtyśńskiego oraz Dyrektora Działu Zarządzania Projektami Konrada Komarczuka główne przyczyny tej sytuacji, tj. m.in.: przedłużające się prace nad opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, niekorzystne zmiany wprowadzone przepisami ustawy o grach hazardowych, gorszy niż się spodziewano stan obiektów toru oraz bardzo duże środki finansowe potrzebne na jego rewitalizację, nie tłumaczą w ocenie NIK niewdrożenia w badanym okresie do realizacji części planowanych działań, których celem miało być umożliwienie wydłużenia sezonu wyścigowego i zwiększenie liczby organizowanych gonitw. Z niezrozumiałych przyczyn nie rozszerzono w sposób istotny prowadzonej na tym terenie działalności o świadczenie różnego rodzaju komercyjnych usług o charakterze rekreacyjno-sportowym dla mieszkańców Warszawy (np. szkółki jeździeckie), przy wykorzystaniu istniejącej już bazy.

(dowód: akta kontroli str. 291-307, 1573-1579)

2. NIK negatywnie ocenia ponadto niepodejmowanie w sposób aktywny działań (samodzielnie lub we współdziałaniu z PKWK) w celu pozyskania środków

³⁵ Wyłączono informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust 2 uodip. w związku z art. 11 ust 4 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Totalizatora Sportowego sp. z o.o.

publicznych (pochodzących z funduszy krajowych lub Unii Europejskiej) na dofinansowanie realizacji planowanych zadań remontowych, w tym na renowację zabytkowych obiektów toru.

W udzielonych wyjaśnieniach Kierownik Biura Zarządu Totalizatora Tadeusz Petruczeńko stwierdził m.in., że Totalizator, planując inwestycję polegającą na wymianie poszycia dachowego na 16 budynkach mieszkalnych, rozważał możliwość skorzystania z „Programu przeznaczenia środków WFOŚiGW na dofinansowanie działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego”. Przeszkodą na drodze do skorzystania z tych środków przez Totalizator były zapisy Regulaminu tego programu zobowiązujące wnioskodawcę ubiegającego się o dofinansowanie do stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień przy wyborze wykonawcy prac. Zgodnie bowiem z Umową Spółki stosowane w Totalizatorze procedury postępowania nie podlegają tej ustawie.

(dowód: akta kontroli str. 257-258, 259-260)

W ocenie NIK wskazana w wyjaśnieniach okoliczność utrudniająca pozyskanie dofinansowania ze środków publicznych na prace remontowe, nie jest sprawą niemożliwą do rozwiązania przez Zarząd Totalizatora. Możliwe jest m.in. wystąpienie do właściciela o dokonanie stosownej zmiany postanowień umowy Spółki.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność Totalizatora w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁶, wnosi o:

- 1) spowodowanie spełniania przez tor wyścigów konnych na Służewcu wymogów stawianych torom wyścigów konnych I kategorii dotyczących zapewnienia, w ramach infrastruktury toru, zadaszonych trybun dla publiczności o odpowiedniej pojemności;
- 2) pobieranie opłat za zapis konia do gonitwy na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ustalenia regulaminu wyścigów konnych;
- 3) kontynuowanie (w ramach możliwości finansowych) działań w celu poprawy stanu technicznego zniszczonych obiektów infrastruktury toru wyścigów konnych na Służewcu;
- 4) przeprowadzanie wymaganych okresowych kontroli dotyczących oceny stanu technicznego obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych na Służewcu na zasadach określonych w art. 62 ust. 1 ustawy Prawo budowlane oraz wykonywanie zaleceń dotyczących usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku tych kontroli;
- 5) uzupełnienie brakujących wpisów w książkach obiektów budowlanych;
- 6) kontynuowanie działań na rzecz poprawy wyników finansowych działalności prowadzonej na terenie nieruchomości toru wyścigów konnych na Służewcu;

³⁶ Dz.U. z 2012 r., poz.82

- 7) rozważenie podjęcia działań, we współpracy z PKWK, w celu pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych (w tym publicznych) niezbędnych do sfinansowania prac remontowo-rewitalizacyjnych dotyczących zabytkowych obiektów tego toru.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 4 lutego 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

.....
podpis

D.W.